

Sygn. akt VU 665/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant Alicja Jesion

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o zwrot nienależnie pobranej renty socjalnej

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 12 lutego 2014 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 665/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lutego 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że wnioskodawca M. K. pobrał nienależne świadczenie w miesiącu grudniu 2013 roku w kwocie 698,17 złotych z powodu osiągnięcia przychodu powodującego zawieszenie renty socjalnej i zobowiązał go do zwrotu wskazanej kwoty na podstawie art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym w dniu 19 marca 2014 roku, M. K. wniósł o jej uchylenie i umorzenie postępowania w sprawie. Skarżący zarzucił decyzji: rażące naruszenie prawa, a w szczególności przepisów postępowania administracyjnego – art. 7, 10, 104 i 107 k.p.a. poprzez brak doręczenia jakiegokolwiek informacji o wszczęciu postępowania, uniemożliwienia złożenia wyjaśnień, czy zapoznania się z aktami sprawy i sporządzenie decyzji bez uzasadnienia faktycznego i prawnego oraz przepisu art. 138 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i art. 84 ust. 1, ust. 9 i ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez przyjęcie, że uzyskany przez odwołującego się w miesiącu grudniu 2013 roku przychód powoduje zawieszenie renty socjalnej.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Decyzją z dnia 1 października 2003 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał wnioskodawcy M. K. prawo do renty socjalnej na stałe. Integralną częścią powyższej decyzji było pouczenie, w którym wskazano, że prawo do renty socjalnej zawiesza się za miesiąc, w którym zostały osiągnięte przychody w łącznej kwocie 30%

przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa GUS do celów emerytalnych i że kwota ta obowiązuje od miesiąca następującego po miesiącu, w którym została ogłoszona. Od 1 stycznia 2012 roku kwotę dopuszczalnego przychodu podniesiono do 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy.

(dowód: decyzje ZUS z dnia 1 października 2013 roku k. 7, informacja k. 69 odwrót w aktach ZUS)

Od 1 października 2007 roku M. K. jest zatrudniony w (...) S.A. w G. Magazynie (...) w Ł. na stanowisku magazyniera.

(dowód: umowy o pracę k. 37, 47, 49 zaświadczenia o zarobkach k. 91 w aktach ZUS)

W miesiącu grudniu 2013 roku wnioskodawca uzyskał przychód z tytułu wynagrodzenia za miesiąc listopad i grudzień 2013 roku w łącznej kwocie 4.067,70 złotych. Przychód ten przekracza kwotę graniczną wynoszącą 2.556,20 złotych. W zaświadczeniu o zarobkach z dnia 10 marca 2014 roku pracodawca wskazał, że do końca marca 2013 roku wypłacał wynagrodzenia pracownikom do końca miesiąca za miesiąc bieżący, natomiast od kwietnia 2013 roku wypłaca wynagrodzenia po przepracowaniu miesiąca (tj. do 10-tego dnia następnego miesiąca za miesiąc poprzedni). W grudniu 2013 roku pracodawca, aby zachować 12 wynagrodzeń w roku, wypłacił na początku grudnia wynagrodzenie za listopad 2013 roku i na koniec grudnia za grudzień 2013 roku.

(dowód: zaświadczenie o zarobkach k. 97 w aktach ZUS)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 982) prawo do renty socjalnej zawiesza się w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie działalności pozarolniczej (ust. 1). Art. 10 ust. 6 ww. ustawy stanowi zaś, że prawo do renty socjalnej zawiesza się za miesiąc, w którym zostały osiągnięte przychody, o których mowa w ust. 1-5, w łącznej kwocie wyższej niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych.

Kwota ta zgodnie z komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 listopada 2013 roku w sprawie kwoty przychodu odpowiadającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za III kwartał 2013 r. ogłoszonego do celów emerytalnych (M.P. z 2013r. Nr 959) wynosi 2.556,20 złotych.

W przedmiotowej sprawie niesporne jest, iż w miesiącu grudniu 2013 roku wnioskodawca uzyskał łączny przychód z tytułu zatrudnienia w kwocie 4.067,70 złotych, który przekracza wskazaną wyżej kwotę graniczną wynoszącą 2.556,20 złotych.

W ocenie Sądu Okręgowego powyższa okoliczność, wbrew odmiennemu stanowisku pełnomocnika skarżącego, skutkuje koniecznością zawieszenia przysługującego wnioskodawcy prawa do renty socjalnej za miesiąc grudzień 2013 roku, a w konsekwencji zobowiązaniem do zwrotu wypłaconego za ten miesiąc świadczenia.

Należy bowiem wskazać, że zgodnie z odpowiednio stosowanymi z mocy art. 15 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej art. 138 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) osoba, która nienależnie pobrała świadczenie, jest obowiązana do jego zwrotu. Za nienależnie pobrane uważa się zaś świadczenie wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do niego albo wstrzymania jego wypłaty w całości bądź części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do jego otrzymania.

O przesłance zawieszenia prawa do renty socjalnej w postaci przekroczenia granicznej kwoty przychodu i konieczności zwrotu świadczenia pobranego mimo jej zaistnienia wnioskodawca został pouczony przez ZUS w decyzji z dnia 1 października 2003 roku, którą przyznano mu prawo do renty socjalnej, czego jego pełnomocnik nie kwestionował w toku postępowania.

Wskazać należy, iż art. 15 ustawy o rencie socjalnej w kwestiach nieuregulowanych odmiennie odsyła do unormowań ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym także do art. 104, traktującego o zawieszaniu prawa do świadczeń, a w konsekwencji – do przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1442 ze zm.). Art. 4 pkt 9 ustawy systemowej nawiązuje zaś – w zakresie pojęcia przychodu – do regulacji ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. Dz. U. z 2012r., poz. 361 ze zm.).

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych przychodami (z zastrzeżeniem wymienionych w przepisie artykułów nie dotyczących rzeczywistego stanu faktycznego) są otrzymane lub pozostawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartości otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń.

W literaturze i judykaturze utrwalonym jest pogląd, iż przytoczona definicja ujmuje pojęcie przychodu w kategoriach kasowych. Przychodem, co do zasady, nie jest, więc należna kwota lub wartość pieniężna, ale kwota rzeczywiście przez podatnika osiągnięta, otrzymana bądź pozostawiona do jego dyspozycji. Otrzymanie przychodu może przy tym polegać na wręczeniu pieniędzy podatnikowi albo zwiększeniu jego rachunku bankowego o określoną wierzytelność. Samo stwierdzenie przez osobę zobowiązaną, że podatnikowi przysługuje należność w konkretnej wysokości nie stanowi jeszcze przychodu. Przychód pojawia się dopiero wtedy, gdy podatnik otrzymał pieniądze albo, kiedy pieniądze pozostawione zostały do jego dyspozycji tak, iż mógł swobodnie nimi rozporządzać (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 7 sierpnia 2007 roku, III AUa 1327/06, OSA 2008/5/13).

W świetle powyższego stwierdzić należy, że skoro pracodawca wypłacił wnioskodawcy wynagrodzenie za listopad i grudzień 2013 roku w grudniu 2013 roku, to kwoty tego wynagrodzenia stanowiły przychód za miesiąc grudzień 2013 roku. Przychód ten przewyższał 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych, a zatem została spełniona przesłanka zawieszenia prawa do renty socjalnej.

Ze wskazanych powyższej względów Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska wyrażonego przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w sprawie III AUa 618/12, L., zgodnie z którym nie można wypłaconych wynagrodzeń za dwa odrębne miesiące zaliczyć jako przychód należny wyłącznie jednemu miesiącowi, albowiem stoi ono w sprzeczności z powołanymi wyżej przepisami określającymi, czym jest przychód w rozumieniu przepisów o rencie socjalnej.

Bez wpływu na prawidłowość zaskarżonej decyzji pozostają także podniesione przez pełnomocnika wnioskodawcy okoliczności dotyczące jego trudnej sytuacji osobistej majątkowej. Zasady współżycia społecznego nie mogą bowiem uzasadniać konstruowania innych zasad zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, niż wynikające z przepisów prawa ubezpieczeń społecznych. Do złagodzenia rygorów prawa ubezpieczeń społecznych nie stosuje się ani art. 5 k.c., ani art. 8 k.p., bo przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter przepisów prawa publicznego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2011 roku, III UK 214/10, LEX nr 1095955 oraz 2 grudnia 2009 roku, I UK 174/09, LEX nr 585709)

Z tych też względów, uznając odwołanie za nieuzasadnione, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.